

ŁAD KORPORACYJNY W POLSCE I W EUROPIE – STAN OBECNY I PERSPEKTYWY

19 października 2006 r.
godz. 9:30 – 18:00
Sala Notowań GPW w Warszawie,
ul. Książęca 4

Skargi akcjonariuszy

Dr Arkadiusz Radwan
Universität Hamburg ;
Centrum C-Law.org
radwan@c-law.org

ORGANIZATORZY:

GIELDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH
w Warszawie

PARTNERZY:

CMS Cameron McKenna

PATRONAT:

NBP
Narodowy Bank Polski

PARTNER WYDAWNICZY:

PARTNER MEDIALNY:

ŁAD KORPORACYJNY W POLSCE I W EUROPIE – STAN OBECNY I PERSPEKTYWY

19 października 2006 r.
godz. 9:30 – 18:00
Sala Notowań GPW w Warszawie,
ul. Książęca 4

w poszukiwaniu **ekwilibrium** pomiędzy:

- sprawiedliwością
- efektywnością ekonomiczną (I&e)
- legalizmem

ORGANIZATORZY:

GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH
w Warszawie

PARTNERZY:

CMS Cameron McKenna

PATRONAT:

NBP
Narodowy Bank Polski

PARTNER WYDAWNICZY:

PARTNER MEDIALNY:

ŁAD KORPORACYJNY W POLSCE I W EUROPIE – STAN OBECNY I PERSPEKTYWY

19 października 2006 r.
godz. 9:30 – 18:00
Sala Notowań GPW w Warszawie,
ul. Książęca 4

- Punkt wyjścia: **podstawowe założenia konstrukcyjne i kompetencyjne spółki kapitałowej:**
  - zasada **rządów większości**
  - zasada działania spółki przez **organy**, w szczególności zasada domniemania kompetencji zarządu w sprawach z zakresu prowadzenia spraw spółki oraz jej reprezentacji

ORGANIZATORZY:

GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH
w Warszawie

PARTNERZY:

CMS Cameron McKenna

PATRONAT:

NBP
Narodowy Bank Polski

PARTNER WYDAWNICZY:

PARTNER MEDIALNY:

ŁAD KORPORACYJNY W POLSCE I W EUROPIE – STAN OBECNY I PERSPEKTYWY

19 października 2006 r.
godz. 9:30 – 18:00
Sala Notowań GPW w Warszawie,
ul. Książęca 4

Skargi wspólników jako mechanizm korygujący

- **Korekta zasady rządów większości**
  - w zakresie, w jakim – ze względu na określone proporcje kapitałowe – nie chroni (nie sięga) indywidualne prawo głosu **przegłosowanego** akcjonariusza **i**
  - w zakresie, w jakim większość zmierza do przyjęcia rozwiązań / wywołania skutków **nieakceptowanych** przez system prawny bądź przez konstytucję spółki (statut)

ORGANIZATORZY:

PARTNERZY:

CMS Cameron McKenna

PATRONAT:

PARTNER WYDAWNICZY:

PARTNER MEDIALNY:

ŁAD KORPORACYJNY W POLSCE I W EUROPIE – STAN OBECNY I PERSPEKTYWY

19 października 2006 r.
godz. 9:30 – 18:00
Sala Notowań GPW w Warszawie,
ul. Książęca 4

Skargi wspólników jako mechanizm korygujący

- **Korekta zasady wyłącznej kompetencji zarządu**
  - W zakresie dochodzenia odszkodowania na rzecz spółki (co wchodzi w zakres prowadzenia spraw spółki oraz jej reprezentacji), w sytuacjach, kiedy zarząd popełni „grzech zaniechania” (najczęściej z uwagi na konflikt interesów, tj. kiedy szkoda spółki powstała w związku z działaniem zarządu lub osób/podmiotów powiązanych)

ORGANIZATORZY:

PARTNERZY:

CMS Cameron McKenna

PATRONAT:

PARTNER WYDAWNICZY:

PARTNER MEDIALNY:

ŁAD KORPORACYJNY W POLSCE I W EUROPIE – STAN OBECNY I PERSPEKTYWY

19 października 2006 r.
godz. 9:30 – 18:00
Sala Notowań GPW w Warszawie,
ul. Książęca 4

- Skargi wspólników pełnią więc **rolę** mechanizmów kontroli rozstrzygnięć organów spółek kapitałowych, zmierzając do ich:
  - unicestwienia,
  - adaptacji, bądź też wręcz ich
  - substytucji
- **Skutek:**
  - kontrolny,
  - dyscyplinujący,
  - sankcjonujący

ORGANIZATORZY:

PARTNERZY:

CMS Cameron McKenna

PATRONAT:

PARTNER WYDAWNICZY:

PARTNER MEDIALNY:

ŁAD KORPORACYJNY W POLSCE I W EUROPIE - STAN OBECNY I PERSPEKTYWY

19 października 2006 r.
godz. 9:30 - 18:00
Sala Notowań GPW w Warszawie,
ul. Książęca 4

ORGANIZATORZY:

GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH
w Warszawie

PARTNERZY:

CMS Cameron McKenna

PATRONAT:

NBP
Narodowy Bank Polski

PARTNER WYDAWNICZY:

PARTNER MEDIALNY:

ŁAD KORPORACYJNY W POLSCE I W EUROPIE - STAN OBECNY I PERSPEKTYWY

19 października 2006 r.
godz. 9:30 - 18:00
Sala Notowań GPW w Warszawie,
ul. Książęca 4

ORGANIZATORZY:

GIELDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH
w Warszawie

PARTNERZY:

CMS Cameron McKenna

PATRONAT:

NBP
Narodowy Bank Polski

PARTNER WYDAWNICZY:

PARTNER MEDIALNY:

ŁAD KORPORACYJNY W POLSCE I W EUROPIE – STAN OBECNY I PERSPEKTYWY

19 października 2006 r.
godz. 9:30 – 18:00
Sala Notowań GPW w Warszawie,
ul. Książęca 4

Skargi?

ORGANIZATORZY:

PARTNERZY:

CMS Cameron McKenna

PATRONAT:

NBP
Narodowy Bank Polski

PARTNER WYDAWNICZY:

PARTNER MEDIALNY:

ŁAD KORPORACYJNY W POLSCE I W EUROPIE - STAN OBECNY I PERSPEKTYWY

19 października 2006 r.
godz. 9:30 - 18:00
Sala Notowań GPW w Warszawie,
ul. Książęca 4

ORGANIZATORZY:

PARTNERZY:

PATRONAT:

PARTNER WYDAWCZY:

PARTNER MEDIALNY:

ŁAD KORPORACYJNY W POLSCE I W EUROPIE – STAN OBECNY I PERSPEKTYWY

19 października 2006 r.
godz. 9:30 – 18:00
Sala Notowań GPW w Warszawie,
ul. Książęca 4

Funkcja skarg wspólników

- Kontrola i korekta działań bądź zaniechań **piastunów** spółki

ORGANIZATORZY:

PARTNERZY:

CMS Cameron McKenna

PATRONAT:

NBP
Narodowy Bank Polski

PARTNER WYDAWNICZY:

PARTNER MEDIALNY:

ŁAD KORPORACYJNY W POLSCE I W EUROPIE - STAN OBECNY I PERSPEKTYWY

19 października 2006 r.
godz. 9:30 - 18:00
Sala Notowań GPW w Warszawie,
ul. Książęca 4

ORGANIZATORZY:

PARTNERZY:

CMS Cameron McKenna

PATRONAT:

PARTNER WYDAWNICZY:

PARTNER MEDIALNY:

ŁAD KORPORACYJNY W POLSCE I W EUROPIE – STAN OBECNY I PERSPEKTYWY

19 października 2006 r.
godz. 9:30 – 18:00
Sala Notowań GPW w Warszawie,
ul. Książęca 4

Postulaty pod adresem regulacji

- stworzenie mechanizmów:
  - **sprzyjających** wnoszeniu skarg **uzasadnionych**
  - **niesprzyjających** wnoszeniu skarg **nieuzasadnionych**
(nadużywanie prawa do zaskarżania uchwał, szantaż korporacyjny)
- redukcja kosztów

ORGANIZATORZY:

GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH
w Warszawie

PARTNERZY:

CMS Cameron McKenna

PATRONAT:

NBP
Narodowy Bank Polski

PARTNER WYDAWNICZY:

PARTNER MEDIALNY:

Regulacja polskiego **KSH**

- **Nowości** wobec KH
  - rozróżnienie na powództwo o **uchylenie** (art. 422) i o **stwierdzenie nieważności** (art. 425)
  - zniesienie zasady, że zaskarżenie powoduje **wstrzymanie wpisu** (art. 423)
  - **wyłączenie** stosowania **art. 189 KPC** w przypadku zarzutu nieważności uchwały
- **Bez zmian** wobec KH pozostały:
  - regulacja podmiotów **legitymowanych** (art. 422 § 2)

ORGANIZATORZY:

GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH
w Warszawie

PARTNERZY:

CMS Cameron McKenna

PATRONAT:

NBP
Narodowy Bank Polski

PARTNER WYDAWNICZY:

PARTNER MEDIALNY:

Co należałoby **przemyśleć**?

- Czy właściwa jest regulacja **podstaw zaskarżenia (obecna linia podziału)**, poddająca sprawę jednemu z dwóch reżimów (art. 422, 425)?
- czy dążenie do **zniweczenia uchwały** stanowi zawsze adekwatny i konieczny sposób zapewnienia skutecznej ochrony drobnych akcjonariuszy?
- co z rozstrzygnięciami **zarządu**?

ORGANIZATORZY:

PARTNERZY:

CMS Cameron McKenna

PATRONAT:

PARTNER WYDAWNICZY:

PARTNER MEDIALNY:

ŁAD KORPORACYJNY W POLSCE I W EUROPIE - STAN OBECNY I PERSPEKTYWY

19 października 2006 r.
godz. 9:30 - 18:00
Sala Notowań GPW w Warszawie,
ul. Książęca 4

ORGANIZATORZY:

PARTNERZY:

CMS Cameron McKenna

PATRONAT:

PARTNER WYDAWNICZY:

PARTNER MEDIALNY:

ŁAD KORPORACYJNY W POLSCE I W EUROPIE – STAN OBECNY I PERSPEKTYWY

19 października 2006 r.
godz. 9:30 – 18:00
Sala Notowań GPW w Warszawie,
ul. Książęca 4

Niemcy

- **Podobny podział** jak w Polsce:
  - Anfechtungsklage (§ 243 i nast. AktG)
  - Nichtigkeitsklage (§ 241-242, 249 AktG)
- **Ale (różnice):**
  - podstawowy sposób to powództwo o uchylenie;
  - powództwo o stwierdzenie nieważności jedynie w enumeratywnie wyliczonych przypadkach (§ 241 AktG):
    - poważne błędy w zwołaniu WZ,
    - niezaprotokołowanie uchwały,
    - niezgodność z istotą spółki akcyjnej,
    - naruszenie interesów wierzycieli, oraz interesu publicznego, naruszają dobre obyczaje.

ORGANIZATORZY:

GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH
w Warszawie

PARTNERZY:

CMS Cameron McKenna

PATRONAT:

NBP
Narodowy Bank Polski

PARTNER WYDAWNICZY:

PARTNER MEDIALNY:

ŁAD KORPORACYJNY W POLSCE I W EUROPIE – STAN OBECNY I PERSPEKTYWY

19 października 2006 r.
godz. 9:30 – 18:00
Sala Notowań GPW w Warszawie,
ul. Książęca 4

Niemcy

- **Legitymacja**: podobnie jak w Polsce, ale w jednym przypadku zrezygnowano z przesłanki obecności na WZ (opresja mniejszości o charakterze majątkowym, chyba że zagwarantowana rekompensatą - § 245 pkt 3 w zw. z § 243 ust. 2 AktG)
- Istnienie specjalnego postępowania tzw. **Spruchverfahren** (zresztą też zreformowany - w 2003 r.) – dotyczy spraw, gdzie spór dotyka kwestii wyłącznie majątkowych, w których nie chodzi o zapobieżenie operacji, a jedynie np. o ustalenie właściwego stosunku wymiany akcji przy połączeniu, odszkodowania przy squeeze-out itp.

ORGANIZATORZY:

PARTNERZY:

CMS Cameron McKenna

PATRONAT:

PARTNER WYDAWNICZY:

PARTNER MEDIALNY:

Niemcy – **reforma** (UMAG z 22.9.2005)

- Ograniczenia możliwości zaskarżenia z uwagi na **deficyty informacyjne** (§ 243 ust. 4 AktG)
- Wprowadzenie tzw. **Freigabeverfahren** – dotychczas obowiązywała blokada wpisu na skutek zaskarżenia, obecnie można ją znieść w specjalnym postępowaniu (§ 246a AktG)
- obowiązek upublicznienia informacji dotyczących **ugody** (§ 248a AktG)
- możliwość **specjalizacji sądów** – odstępstwo od ogólnych zasad dotyczących właściwości miejscowej i rzeczowej (§ 246 ust. 3 AktG)

ORGANIZATORZY:

PARTNERZY:

CMS Cameron McKenna

PATRONAT:

PARTNER WYDAWNICZY:

PARTNER MEDIALNY:

ŁAD KORPORACYJNY W POLSCE I W EUROPIE – STAN OBECNY I PERSPEKTYWY

19 października 2006 r.
godz. 9:30 – 18:00
Sala Notowań GPW w Warszawie,
ul. Książęca 4

Włochy (reformacja z 2003 r.)

freno d' emergenza

ORGANIZATORZY:

PARTNERZY:

CMS Cameron McKenna

PATRONAT:

NBP
Narodowy Bank Polski

PARTNER WYDAWNICZY:

PARTNER MEDIALNY:

Włochy (reforma z 2003 r.) *

- **Legitymacja:**
  - Możliwość zaskarżenia przez akcjonariusza **nieobecnego** na WZ (tak było już przed reformą)
  - **Ograniczenie** – uzależnienie prawa do zaskarżenia uchwały od **udziału w kapitale** zakładowym spółki:
    - 1/1000 kapitału zakładowego – w przypadku spółek nie notowanych na rynku regulowanym (spółki zamknięte), lub
    - 5% kapitału zakładowego – w przypadku spółek na tym rynku notowanych (spółki otwarte).

ORGANIZATORZY:

PARTNERZY:

CMS Cameron McKenna

PATRONAT:

PARTNER WYDAWNICZY:

PARTNER MEDIALNY:

Włochy (reforma z 2003 r.)

- Zaskarżanie **uchwał zarządu** przez wspólników (Art. 2388 ust. 4 CC)
  - ale tylko wtedy, gdy wskutek przyjęcia uchwały doszło do **bezpośredniego naruszenia** ich praw podmiotowych
  - stosuje się **odpowiednio** art. 2377 i 2378 o zaskarżaniu **uchwał WZ**

ORGANIZATORZY:

PARTNERZY:

CMS Cameron McKenna

PATRONAT:

NBP
Narodowy Bank Polski

PARTNER WYDAWNICZY:

PARTNER MEDIALNY:

Włochy (reforma z 2003 r.)

- Wprowadzenie **postępowania zabezpieczającego**
  - zawieszenie wykonania zaskarżonej uchwały
- Przyznanie w pewnych przypadkach prawa do zaskarżania uchwał na rzecz organu nadzoru finansowego **Consob**
  - dot. spółek notowanych na rynku regulowanym w odniesieniu do zatwierdzenia sprawozdania finansowego.

ORGANIZATORZY:

PARTNERZY:

CMS Cameron McKenna

PATRONAT:

PARTNER WYDAWNICZY:

PARTNER MEDIALNY:

ŁAD KORPORACYJNY W POLSCE I W EUROPIE – STAN OBECNY I PERSPEKTYWY

19 października 2006 r.
godz. 9:30 – 18:00
Sala Notowań GPW w Warszawie,
ul. Książęca 4

Wnioski dla polskiego ustawodawcy

- Należy położyć **nacisk na powództwo o uchylenie**, natomiast powództwo o stwierdzenie nieważności powinno być instrumentem stosowanym w szczególnie uzasadnionych przypadkach: albo enumeratywnie określić jakich, albo zaznaczyć, że chodzi o najpoważniejsze naruszenia, pozostawiając sądom ocenę.
- Należy zastanowić się nad wprowadzeniem **specjalnego postępowania na wzór Spruchverfahren** (połączenie, wyłączenie prawa poboru, squeeze-out).

ORGANIZATORZY:

GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH
w Warszawie

PARTNERZY:

CMS Cameron McKenna

PATRONAT:

kdpw

NBP
Narodowy Bank Polski

PARTNER WYDAWNICZY:

Wolters Kluwer
Polska

PARTNER MEDIALNY:

nasz
RYNEK

ŁAD KORPORACYJNY W POLSCE I W EUROPIE – STAN OBECNY I PERSPEKTYWY

19 października 2006 r.
godz. 9:30 – 18:00
Sala Notowań GPW w Warszawie,
ul. Książęca 4

Wnioski dla polskiego ustawodawcy

- Należy zapewnić ochronę prawną **akcjonariuszom nieobecnym** – w zakresie majątkowym
- Należy „zagospodarować” prawnie **uchwały zarządu** – nie mogą pozostać poza kontrolą, zwłaszcza przy istniejącej w Polsce koncentracji własności i kontroli w spółkach kapitałowych – rozważenie stosowania przepisów o zaskarżaniu uchwał WZ w drodze odpowiedniego stosowania
- Należy zastanowić się nad dalszym ukróceniem szantażu korporacyjnego albo przez obowiązek publikacji **ugody** – na kształt niemiecki, albo też uzależnić dopuszczalność ugody od zgody sądu.

ORGANIZATORZY:

PARTNERZY:

CMS Cameron McKenna

PATRONAT:

PARTNER WYDAWNICZY:

PARTNER MEDIALNY:

ŁAD KORPORACYJNY W POLSCE I W EUROPIE - STAN OBECNY I PERSPEKTYWY

19 października 2006 r.
godz. 9:30 - 18:00
Sala Notowań GPW w Warszawie,
ul. Książęca 4

Dziękuję Państwu za uwagę

Arkadiusz Radwan
radwan@c-law.org

ORGANIZATORZY:

PARTNERZY:

CMS Cameron McKenna

PATRONAT:

PARTNER WYDAWNICZY:

PARTNER MEDIALNY:

